

MİLLETLERARASI ANDLAŞMA**Karar Sayısı: 3588**

19 Ocak 2021 tarihinde Ankara’da imzalanan ekli “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Amerika Birleşik Devletleri Hükümeti Arasında Türkiye’ye Ait Arkeolojik ve Etnolojik Kategorideki Eserlere Yönelik İthalat Kısıtlaması Getirilmesine İlişkin Mutabakat Zaptı”nın onaylanmasına, 244 sayılı Kanunun 5 inci maddesi ile 9 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 2 nci ve 3 üncü maddeleri gereğince karar verilmiştir.

4 Mart 2021

Recep Tayyip ERDOĞAN
CUMHURBAŞKANI

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ

İLE

AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİ HÜKÜMETİ

ARASINDA

TÜRKİYE'YE AİT ARKEOLOJİK VE ETNOLOJİK KATEGORİDEKİ
ESERLERE YÖNELİK İTHALAT KISITLAMASI GETİRİLMESİNE İLİŞKİN

MUTABAKAT ZAPTI

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Amerika Birleşik Devletleri Hükümeti:

Her iki ülkenin Taraf Devlet olduğu Kültür Varlıklarının Kanunsuz İthali, İhracı ve Mülkiyet Transferinin Önlenmesi ve Yasaklanması için Alınacak Tedbirlerle ilgili 1970 UNESCO Sözleşmesi uyarınca hareket ederek; ve

Türkiye Cumhuriyeti'nin kurulmasına ön ayak olan Kurtuluş Savaşı döneminden kalan eserler ile Türkiye Cumhuriyeti'nin kurucusu Mustafa Kemal Atatürk'e ait eserler de dahil olmak üzere, Türkiye'nin kültürel mirasına Amerika Birleşik Devletleri'nin duyduğu saygıyı göz önüne alarak; ve

Türkiye'nin kültürel mirasını temsil eden benzeri bulunmaz arkeolojik ve etnolojik eserlerin yağmalanmasına yönelik girişimleri azaltmak amacıyla;

Aşağıdaki konularda mutabık kalmışlardır:

MADDE I

1. Amerika Birleşik Devletleri Hükümeti, Kültürel Varlıkların Uygulanması Yasası dahil olmak üzere, kendi yasalarına uygun olarak, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti tarafından söz konusu ihracatın yasaları ihlal etmediğini belirten bir lisans çıkarılmadıkça, MÖ 1.200.000 ile MS 1770 arasında kalan döneme ait taş, metal, seramik, alçı, sıva, boya, cam, tahta, tekstil ve diğer organik malzemelerden yapılmış objelerin de içinde bulunduğu arkeolojik eserlerle MS 1. yüzyıl ile 1923 tarihleri arasında kalan döneme ait ve Amerika Birleşik Devletleri Hükümeti tarafından yayımlanan listede (bundan sonra Belirlenmiş Liste olarak anılacaktır) yer alan taş, metal, seramik, boya, cam, tahta, tekstil, deri ve parşömen ve diğer organik malzemelerden yapılmış objelerin de içinde bulunduğu bazı etnolojik eserlerin Amerika Birleşik Devletleri'ne ithalatını kısıtlar.

2. Amerika Birleşik Devletleri Hükümeti, Belirlenmiş Listede yer alan ve mülkiyet hakkı yasal işlemle Amerika Birleşik Devletleri Hükümeti'ne geçmiş olan herhangi bir obje veya eseri Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti'ne iade etmeyi teklif eder.

3. Söz konusu ithalat kısıtlamaları, Belirlenmiş Listenin, Amerika Birleşik Devletleri Hükümeti'nin kamuoyuna adil duyuruda bulunma imkanı sağlayan Amerika Birleşik Devletleri'nin resmi Federal Gazetesi'nde yayımlandığı tarihte yürürlüğe girer.

MADDE II

1. Her iki Hükümet bu Mutabakat Zaptını (MZ) ve gerekçelerini yayımlayarak kamuoyuna duyurur.

2. Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti yetkisiz kazı, kültür varlığı hırsızlığı, kültür varlıklarının kaçakçılığı ve kültürel mirasını tehlikeye atan diğer tehditlere ait bilgileri Amerika Birleşik Devletleri Hükümeti ile paylaşmak konusunda elinden gelen azami çabayı göstermeye devam eder.

3. Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti, Kültür Mirasını Korumak Amacıyla Kültür Varlıklarının Kanunsuz İthali, İhracı ve Mülkiyet Transferinin Önlenmesi ve Yasaklanması için Alınacak Tedbirlerle ilgili 1970 UNESCO Sözleşmesi uyarınca gereken adımları atmak konusunda elinden gelen azami çabayı göstermeye devam eder. Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti'ni bu çabalarında desteklemek üzere, Amerika Birleşik Devletleri Hükümeti, kamu sektörü ve/veya özel sektördeki mevcut programlar çerçevesinde Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti'ne teknik yardım sağlanmasını kolaylaştırmak üzere elinden gelen azami çabayı gösterir.

4. Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti, kültürel mirasının yağmalanmasına ilişkin ciddi bir durumu önlemek amacıyla, Türkiye'den önemli miktarlarda arkeolojik ve etnolojik eserin ithalatını yapan diğer ülkelerin angaje edilmesi yönünde elinden gelen azami çabayı göstermeye devam eder.

5. Her Hükümet, yaygın olarak halkın, Türkiye'nin zengin kültür mirasının taşıdığı değeri takdir etmesi ve bu mirasa erişiminin sağlanması amacıyla, arkeolojik ve etnolojik eserlerin, uzun dönemli olarak ödünç verilmesi de dahil olmak üzere, kültürel, eğitsel ve bilimsel amaçlarla mübalesesini teşvik etmek için elinden gelen azami çabayı gösterir.

6. Her Hükümet, bu MZ'nın uygulanması için alınacak tedbirler konusunda diğer Hükümeti haberdar etmeye devam eder.

MADDE III

Her iki Hükümetin yükümlülükleri ve bu MZ çerçevesinde yerine getirdikleri faaliyetler, tahsis edilen fonların mevcudiyetine ilişkin yasa ve düzenlemeler de dahil olmak üzere, kendi ülkelerindeki yasa ve düzenlemelere tabidir.

MADDE IV

1. Bu MZ, MZ'nın yürürlüğe girmesi için gerekli iç prosedürlerin tamamlandığına dair Hükümetlerin birbirlerine karşılıklı olarak buldukları son bildirim tarihindeki tarihte yürürlüğe girer. Bu MZ, uzatılmadığı takdirde beş (5) yıl süreyle yürürlükte kalır.

2. Bu MZ, sadece ortak ve yazılı onay ile uzatılabilir ve/veya düzenlenebilir. Bu MZ'nın uzatılması ve/veya düzenlenmesi, bu Maddenin 1. fıkrasında belirtilen prosedürlere uygun olarak yürürlüğe girer.

3. Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Amerika Birleşik Devletleri Hükümeti, bu MZ'nın süresinin uzatılıp uzatılmayacağına karar vermek için söz konusu beş (5) yıllık süre bitmeden önce bu MZ'nın geçerliliğini sürdürüp sürdürmediğini gözden geçirir.

4. Her iki Hükümet de, bu MZ'nın süresi dolmadan önce MZ'ni feshetme niyetini yazılı olarak ve diplomatik kanallardan diğer Hükümete bildirebilir. Bu durumda, söz konusu fesih, fesih bildiriminde bulunulan tarihten altı (6) ay sonra yürürlüğe girer.

İŞBU KEYFİYETİ TEYİDEN, aşağıda adı geçen ve Hükümetlerini temsil etmeye resmi olarak yetkili kılınmış kişiler bu MZ'ni imzalamışlardır.

Ankara'da, 19 Ocak 2021 tarihinde, her iki metin de orijinal metin olmak üzere Türkçe ve İngilizce iki nüsha halinde İMZALANMIŞTIR.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ ADINA:

AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİ
HÜKÜMETİ ADINA:

Mehmet Nuri ERSOY
Kültür ve Turizm Bakanı

David M. SATTERFIELD
ABD'nin Ankara Büyükelçisi

MEMORANDUM OF UNDERSTANDING

BETWEEN

THE GOVERNMENT OF THE REPUBLIC OF TURKEY

AND

THE GOVERNMENT OF THE UNITED STATES OF AMERICA

CONCERNING THE IMPOSITION OF IMPORT RESTRICTIONS ON CATEGORIES
OF ARCHAEOLOGICAL AND ETHNOLOGICAL MATERIAL OF TURKEY

The Government of the Republic of Turkey and the Government of the United States of America;

Acting pursuant to the 1970 UNESCO Convention on the Means of Prohibiting and Preventing the Illicit Import, Export and Transfer of Ownership of Cultural Property, to which both countries are States party; and

Noting the respect the Government of the United States of America has for Turkey's cultural heritage, including materials from the Independence War that led to the establishment of the Republic of Turkey, and materials that belonged to Mustafa Kemal Atatürk, founder of the Turkish Republic; and

Desiring to reduce the incentive for pillage of irreplaceable archaeological and ethnological material representing Turkey's cultural heritage;

Have agreed as follows:

ARTICLE I

1. The Government of the United States of America shall, in accordance with its legislation, including the Convention on Cultural Property Implementation Act, restrict the importation into the United States of certain archaeological material, which includes objects in stone, metal, ceramic, plaster and stucco, painting, glass, wood, textile, and other organic material ranging in date from 1,200,000 BC to AD 1770 and certain ethnological material, which includes objects in stone, metal, ceramic, painting, glass, wood, textile, leather and parchment, and other organic material ranging in date from the 1st century AD to 1923 identified in the list to be promulgated by the Government of the United States of America (hereinafter referred to as the Designated List), unless the Government of the Republic of Turkey issues a license which certifies that such exportation was not in violation of its laws.
2. The Government of the United States of America shall offer for return to the Government of the Republic of Turkey any object or material on the Designated List forfeited to the Government of the United States of America.

3. Such import restrictions shall become effective on the date the Designated List is published in the U.S. Federal Register, the official United States Government publication providing fair public notice.

ARTICLE II

1. Both Governments shall publicize this Memorandum of Understanding (MOU) and the reasons for it.
2. The Government of the Republic of Turkey shall continue to use its best efforts to maintain and share with the Government of the United States of America information about unauthorized excavations, thefts of cultural property, trafficking of cultural property, and other threats that jeopardize its cultural patrimony.
3. The Government of the Republic of Turkey shall continue to use its best efforts to take steps consistent with the 1970 UNESCO Convention on the Means of Prohibiting and Preventing the Illicit Import, Export and Transfer of Ownership of Cultural Property to protect its cultural patrimony. To assist in these efforts, the Government of the United States of America shall use its best efforts to facilitate technical assistance to the Government of the Republic of Turkey as appropriate under available programs in the public and/or private sectors.
4. The Government of the Republic of Turkey shall continue to use its best efforts to engage other countries having a significant import trade in archaeological and ethnological material from Turkey to deter a serious situation of pillage of cultural property.
5. Each Government shall use best efforts to encourage interchange of archaeological and ethnological materials for cultural, educational, and scientific purposes, including long-term loans of such materials to promote widespread public appreciation of and access to Turkey's rich cultural heritage.
6. Each Government shall continue to endeavor to keep the other informed of the measures taken to implement this MOU.

ARTICLE III

The obligations of both Governments and the activities carried out under this MOU shall be subject to their respective laws and regulations, including those with respect to the availability of appropriated funds.

ARTICLE IV

1. This MOU shall enter into force on the date of the later note in an exchange of notes in which the Governments have notified each other of the completion of the internal procedures necessary for that purpose. This MOU shall remain in force for a period of five (5) years, unless extended.
2. This MOU may be extended and/or amended only by mutual written consent. Any extension and/or amendment of this MOU shall enter into force pursuant to the procedures described in paragraph 1 of this Article.
3. The Government of the Republic of Turkey and the Government of the United States of America shall review the effectiveness of this MOU before the expiration of the five (5)-year period in order to determine whether this MOU should be extended.
4. Either Government may notify the other, in writing through diplomatic channels, of its intention to terminate this MOU prior to its date of expiry. In such a case the termination shall come into effect six (6) months after the date of notification.

IN WITNESS WHEREOF, the undersigned, being duly authorized by their respective Governments, have signed the present MOU.

DONE at Ankara, this 19th of January 2021, in duplicate, in the Turkish and English languages, both texts being equally authentic.

FOR THE GOVERNMENT OF
THE REPUBLIC OF TURKEY:

FOR THE GOVERNMENT OF
THE UNITED STATES OF AMERICA:

Mehmet Nuri ERSOY
Minister of Culture and Tourism

David M. SATTERFIELD
U.S. Ambassador to Turkey